

Perly poznania IV. - I. kolo, I. kategória

– Chceš tým povedať, že si to pán Lopúch vymyslel? A čo by z toho mal, ha? Nie, nie, kamoško, toto si pohnojil, dokonale pohnojil, – zúrilo ocko.

– Je to celé úplne inak. To Lopúch nástojil, aby som mu tie fotky zaobstaral, ak to chcete vedieť. Aby som mu nemusel dať päťdesiat eur, ponúkol som mu ako protislužbu vynášanie smetí, umývanie dlážky, každodenné nosenie novín zo schránky, ale on na nič nezabral.

– Na nič nezabral, tak si mu ponúkol niečo pikantné... – utrúsila mamka sklamane.

– Neeee! To on mi oznámil, že mi tých päťdesiat eur odpustí, ak mu tie debilné fotky zoženiem. Tak je to! A pred vami som o tom mlčal, lebo som sa hanbil, chápete? – kričal som celý zúfalý.

Ocko mávol rukou a vyšiel z izby. Mamka na mňa ešte chvíľu hľadela a skúmala moju tvár. Od jedu ma išlo rozhodit!

– Mamka, musíš mi veriť, hovorím pravdu!

Mlčala a z očí sa jej kotúľali slzy. Hodil som sa na posteľ a prikryl si hlavu vankúšom. Bože, tak toto je oveľa, ale oveľa horšia situácia, než v akej sa nachádzajú moji Slovania. Oni si nejako poradia, ale čo ja?

Vtom ku mne znovu vtrhol ocko a vyhlásil, že kým sa to celé nevysvetlí, nech na počítač zabudnem. Za trest! Neveril som vlastným ušiam. To akože nebudem môcť hrať? Stislo mi srdce a od úľaku som skoro zamdlel. Čo vám budem hovoriť: Naštartoval som nový rok ako zo zlého sna!

Pani Myrtle May Čerešničková mala tú najčistejšiu, najligotavejšiu, najveselšiu kuchyňu v uličke Appleton Lane. Každý to tvrdil a tvrdí až doteraz. Z kuchyne pani Čerešničkovej sa vznášali tie najchutnejšie vône. Raz to bolo smažené kuriatko a čučoriedkové koláčiky, inokedy chrumkavé pečené prasiatko a perník. Nečudo, že Pán Čerešnička a pani Čerešničková boli čoraz gulatejší a ružovejší.

V jedno pondelkové ráno slnečné lúče prenikali kuchynskými oknami pani Čerešničkovej a na ligotavej linoleovej podlahe vytvorili štvorec svetla, žltučký ako maslo. Vo vzduchu rozvoniavala chutná slaninka a horúca káva.

„Šup!“ povedal Hriankovač a vyskočili z neho dve zlatisté hrianky. Jedna pre pani Čerešničkovú a druhá pre pána Čerešničku. Pani Čerešničková si na svoju hrianku dala jahodový džem a pán Čerešnička si na tú svoju dal med z kvitnúcej ďatelinky.

„Mňaam!“ zamlaskal pán Čerešnička zasnene. „Zbožňujem na raňajky chrumkavú hrianku.“

„Vďaka patrí nášmu dobrému, žiarivému hriankovaču,“ povedala pani Čerešničková. „Celé tie roky nám každý deň bez poruchy robí hrianky opečené do zlatista.“ A pri týchto slovách sa Hriankovač pekne zatrblietal od pýchy.

Perly poznania IV. - I. kolo, II. kategória

už dlho mlčíme, užívame si ticho ihličnatej hory.

Zrazu sa Dušo splašene plesne po lýtku. „Au! Kurva jedna,“ výkrikom preruší tichý, zelenkavý bzukot jarného lesa. „Poštípala ma nejaká hnusná beštia,“ zhrozený si obzerá štípanec na chlpatej nohe. Hmyz a pavúky nie sú jeho obľúbené tvory.

„Čo to bolo? Osa? Včela? Hovado?“ pýtam sa, súc absolvent skúšky z lesníckej entomológie u docenta Gogolu. „Možno to bola muška škvrnitá z čeľade Simuliidae, to je hnusoba najhnusnejšia, vyhrýzne ti nenápadne kus mäsa z lýtku, ukrutne to bolí a potom svrbí,“ mudrujem.

„Nevidel som to, ale bolí to jak sviňa,“ hovorí Dušo a mávne rukou, akože nevadí, akože poďme ďalej. Ideme teda ďalej, spúšťame nejakú dôležitú debatu, asi o nesmrteľnosti chrústa alebo o nekonečnosti vesmíru alebo o nekonečnom kruhu reinkarnácií. Idem vpredu, stále viac sa však rozprávam sám so sebou, postupne si na svoje otázky aj sám odpovedám. Ako keď skúšam maturantov. Dušo začína byť podozrivo mlčanlivý. Najprv si to zdôvodňujem tým, že ideme do kopca a potrebujeme aj trocha dýchať. No neskôr už mlčí aj počas chôdze po rovine či z kopca. Tak ostanem ticho aj ja, veď nemusíme stále tárať.

„Mišo? Nejaká ma bolí hlava,“ oznamuje Dušo po dlhej mlčanlivej etape zvláštne tichým hláskom. Zastavím a na úzkom chodníku sa otáčam, aby som sa naňho pozrel.

„Do riti,“ takmer padám z nôh od pohľadu, ktorý sa mi naskytol. Dušan má obrovskú, na nepoznanie napuchnutú tvár. Je celý dokonale fialový. Tmavofialový! Jeho ruky pripomínajú purpurové balóny.

„Asi mám nejakú alergickú reakciu, asi na ten štípanec,“ stanovuje si diagnózu.

„Ty máš alergiu? Na včely?“ pýtam sa so zlou predtuchou.

„Čo ja viem? Asi.“

„Máš tu nejaké lieky?“

Z chaty vychádza milá pani a v ruke má taštičku liekov. Počula našu debatu a videla ma z okna, aký som vyplašený. Chvíľku sa prehrabáva medzi škatuľkami, jednu vyberá a podáva mi ju.

„Daj mu hneď dve tabletky a potom každé dve hodiny jednu.“ Dobrí ľudia ma popoháňajú, aby som sa ponáhlal. Ďakujem, ďakujem!

Bežím po ceste nazad, teraz je to do kopca, ale o chvíľu som pri Dušanovi. Žije, dýcha, dieru v krku nemá. Stále je hrozivo napuchnutý a fialový a stále ho bolí hlava. Štípanec na lýtku je gigantický a hrá všetkými farbami. Bez váhania hltá dve tabletky neznámeho lieku. Je to na neuverenie, ale po pol hodine odpúcha a začína mať normálnu farbu. Takže to asi fakt funguje. Teraz ho pre zmenu začína svrbieť celé telo, ale to sa dá vydržať.

Vyzerá to tak, že nebezpečenstvo je zažehnané. Rozhodli sme sa teda, že budeme pokračovať v ceste. Zdolali sme Fabovu hoľu a prespali neďaleko sedla, na povale lesníckej chatky. Svrbiaci Dušan sa škrabal celú noc, ale ráno mu už bolo fajn. Zostúpili sme do sedla Zbojská a vláčkmi sme sa vrátili späť do civilizácie.

Príbeh mal pikantnú dohru. Keď sa Dušo vrátil domov, popisoval svoje dobrodružstvo manželke. Tá ho neveriacky počúvala. Počkala, kým dohovorí, a potom mu z jeho batohu, z vrchnej kapsičky, vybrala balíček liekov, okrem iného aj na alergiu, ktoré mu tam pred odchodom pribalila. Celý čas ich mal v batohu pri sebe.

Perly poznania IV. - I. kolo, III. kategória

Pavol Strauss / SME MOCNEJŠÍ NEŽ ČAS

tívu na vyhladenie smrti. Smrť bola a je vyvrcholením života. Vždy len padáme na dno možnosti.

Vždy novšie, dokonalejšie a tvarovo menšie supervodiče vznikajú vo svete, a cieľová rovinka smrti ich nevie usmerniť jediným produktívnym smerom, k zmenšeniu bolesti.

A vedľa týchto vonkajších tendencií zdokonaľovania života zaostáva zdokonaľovanie vnútra človeka. Len z tejto oblasti môže dôjsť k potenciovaniu vnútorných kvalít človeka a tým sveta. Mnohé primitívne národy a kmene sa o to snažia a sa to učia, a stúpenci evanjelia to neučia, lebo sa to neučili. Telo podľahne skaze a len svet ducha cez médium duše pretrvá aj vesmírne katastrofy.

(18. 2. 1989)

Život je len hľadanie. Vo všetkom je len hľadanie. Pri každom druhu činnosti.

Roľník hľadá úrodu zeme. Básnik hľadá zmysel života. Hľadá za viditeľným svetom jeho neviditeľné korene, tajomné úzadie zjavného. Hudba hľadá skutočnú slávu bytia.

Modlitba hľadá Boha a Boh prostredníctvom modlitby hľadá človeka.

Lekár hľadá zákernosť choroby. A choroba hľadá zmysel a náplň zdravia.

Nič sa nekončí, len mení. Vo všetkých oblastiach života platí „vita mutatur, non tollitur“. Stála polemika života so smrťou.

Musel život dlho hľadať, kým nás našiel. Kde sa skrývajú večnostné náhody? V koľkých oblastiach sa stretajú, koľko hviezd je na oblohe, toľko je možných zhodných udalostí, kým dochádza k tomu, k čomu dôjsť má.

Koľko duchovných komplexov a interferencií predchádza jedinú faktickú vec, zhodu a prelestný skutok.

(19. 2. 1989)

Poznanie nemôže byť jednosmerné, ale členité, a preniká i rôzne oblasti. Vyúsťuje však vždy v kultúrnosti.

Nikdy nie sme doma a u seba, kým sme neprekukli dobové súvislosti. Ako veľký duch, ako Goethe subsumuje v sebe mno-